NAM THỨ MƯỜI BẢY — SỐ THỨ 2192 — NGÀY THỨ TƯ 9 JUILLET 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL — No 2452

ANNONCES

Tarif des insertions

Toutes les lettres et mandats de la rédaction doivent être adressés au directeur

67 63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : [illegible]
Directeur : [illegible]
Rédacteur en chef : [illegible]
Administrateur : [illegible]

Adresse télégraphique : TRUNG BẮC-TÂN VĂN HANOI

TELEPHONE N° 150

Décomptées à raison de 7 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

Une seule insertion. . . . 0 $ 20 le cm

Par contrat annuel

Par centimètre et par insertion. . . . . 0 $ 18 le c/m

Première page. . . . 2 $ la ligne

Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m

On traite à forfait pour les contrats importants.

Cái vấn-đề giáo-dục ở nước ta bây giờ

VI

Nay muốn cho việc giáo-dục ở nước ta thật thích-hợp với thời-đại, với xã-hội của mình để đào-luyện nên những người có đủ cái tri thức tự-trị, cái năng-lực tự-hoạt ở trong cái thời-đại ấy, xã-hội ấy thì trước hết ta nên mong rằng chính-phủ sẽ thể theo ý-hướng của quốc-dân, dung-nạp ý-kiến của dư-luận mà thay đổi chương-trình dạy Pháp-văn ở các trường Pháp-Việt, cho dạy nhiều văn-thể văn-pháp, tập nhiều lối phiên-dịch để người học được hiểu chữ Pháp dễ mà thông chữ Pháp mau hơn; chữ Pháp có chóng tinh thông thì người học mới còn có đủ thì giờ tinh-lực mà theo đuổi về Pháp-học cho được tới chốn tới nơi, mới có thể nghiên-cứu được tới những yếu-thuật văn-minh phú-cường đời nay bởi Pháp-học truyền-bá sang là những điều sống làm người ở thời-đại này không có không được; cái chương-trình dạy Pháp-văn như thế, chính những người bắt đầu học chữ Pháp ở nước ta, từng được chịu những phương-pháp dạy trong các trường thông-ngôn thuở trước đều ước-ao cho con cháu bây giờ lại có những trường dạy Pháp-văn để hiểu mà mau thông như thế, mà chính các cậu thiếu niên ta theo đòi Pháp-học, nhờ được tư-chất cảnh-ngộ hơn chúng hơn bạn, đã có lãnh được cái văn-bằng tốt-nghiệp tiểu học trung-học chi gian cũng còn chịu rằng cái sức học năm bảy năm của mình ngày nay thật không sánh bằng cái sức học ba bốn năm của những người học các trường thông-ngôn ngày trước; tuy những phương-pháp dạy bấy giờ, ngoài một cái mục-đích dạy Pháp-văn tốc thành chưa có cái gì gọi là học-thức được cả, nhưng miễn cầu cho Pháp-văn giỏi đã, đọc được văn-chương Pháp, xem được sách vở Pháp thì khảo-cứu về môn học gì mà chẳng được, theo đuổi về bậc học gì mà chẳng nên; nay nếu theo như cái bài vở học rất tốt, cái niên-hạn học rất lâu hiện thời đây mà lại lợi dụng được cái phương-pháp khôn-ngoan dạy Pháp-văn ở các trường thông-ngôn trước, thì sự học chữ Pháp của người mình tất là chóng có tấn-bộ, có đâu đến nỗi mang tiếng là cái học con yẻng con vẹt mãi như bây giờ.

Lại đến cái chương-trình dạy quốc-văn càng cần nên thay đổi lắm. Ấy cũng vì những lẽ cần nên thay đổi, như trên kia đã kể, mà hội Khai-trí phải đem cái vận-mệnh tương lai của dân này nước này, cái lợi ích của cả người Pháp người Việt ở đây, giãi bày thống-thiết mà xin Chính-phủ sửa lại nền sơ-học của người bản-xứ, cho thi phổ-thông tốt-nghiệp bằng quốc-văn; lại cũng vì những lẽ ấy mà hội-đồng tư-vấn năm trước cũng xin với chính-phủ cho các kỳ thi sơ-học, trung-học bài quốc-văn điểm-số được tính bằng với bài Pháp-văn, hoặc cho phục các kỳ thi tuyển-sinh khóa-sinh bằng quốc-văn, ai trúng tuyển những văn-bằng ấy thì được có cái quyền-lợi làm chức-dịch ở trong làng và thì thừa-phái ở các phủ huyện; chẳng những người Việt-Nam mình, mà chính người Tây như ông giáo Sylvain Lévy diễn-thuyết ở nhà hội Khai-trí trả lời cái câu hỏi về việc giáo-dục trong xứ này, cũng nói người bản-quốc mà không học quốc-văn là một điều rất nguy-hiểm, tưởng cũng vì những lẽ ấy. Ta mong rằng chính-phủ dung-nạp những ý-kiến đó, nhất là sửa lại bản cái nền sơ-học của người bản-xứ, cũng theo như phép giáo-dục phổ-thông của người các nước văn-minh, dạy bằng quốc-văn cho đến phổ-thông-học tốt-nghiệp; nếu công việc phiên phi nhiều chưa thể thay đổi ngay hẳn như thế được thì xin hãy theo như lời thỉnh-cầu của hội-đồng tư-vấn, hoặc phục cái kỳ thi tuyển-sinh, khóa-sinh cũ, hoặc cho các kỳ thi sơ-học trung-học, bài quốc-văn điểm-số cũng tính bằng bài Pháp-văn; chừ dừng quá khinh-miệt quốc-văn, để đến nỗi người bản-quốc mà không ai học biết quốc-văn, gây nên có cái tình-hình nguy-hiểm tại thuộc-địa Ấn-độ Anh như lời ông giáo Sylvain Lévy đã kể.

Sau nữa ta nên mong rằng các hội công-ích cùng các nhà có thế lực, có tư-bản trong nước sẽ lập ra nhiều những trường tư hoặc chuyên dạy Pháp-văn, hoặc chuyên dạy quốc-văn; những trẻ còn ở trong cái niên-hạn sơ-học thì cho học ở những trường chuyên dạy quốc-văn, bao nhiêu những học-thức phổ-thông như luân-lý, vệ-sinh, địa-dư, lịch-sử, cách-trí, toán-pháp, toán dạy bằng quốc-văn cả cho đến tốt-nghiệp được bậc học phổ thông; bấy giờ rồi sẽ cho vào những trường chuyên dạy Pháp-văn, dạy nhiều văn-thể, văn pháp, tập nhiều cách phiên-dịch, theo một cái phương pháp dạy Pháp-văn tốc thành; có quốc-văn làm cái cơ sở học-vấn, có Pháp-văn làm cái khí-giới học-vấn, rồi sẽ tùy tư-chất cảnh-ngộ mà theo lên cái bậc học cao hơn.

Sau nữa ta nên mong rằng các nhà có con em đi học nên biết cái đường lối về việc học phải thế nào là đúng, là tiện, là có ích cho con em mình; nếu học chuyên Pháp-văn mà không hiểu gì tới quốc-văn thì chẳng kẻo thành ra mất nòi lạc giống, dẫu học có thành tài đi nữa, chưa chắc đã được thực ích gì cho nhà mình, nước mình; mà nếu học Pháp-văn mà chậm hiểu lâu thông, không đủ thì giờ tinh lực để học được tới nơi tới chốn, thì cái yếu-thuật văn-minh phú-cường đời nay là những điều như-yếu cho người mình ở thời-đại này không có không được đó, chung qui cũng chẳng nhờ Pháp-văn mà có sở-đắc gì.

Đằng nào lợi, đằng nào hại, đằng nào nên, đằng nào hư, xin trên chánh-phủ, dưới quốc-dân ta lựa chọn.

T.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 7 và 8 Juillet 1924

Hội-đồng lao-động quốc tế

Hội-đồng lao-động quốc-tế đã làm xong công việc chiều hôm qua. Hội-đồng bàn về các khoản xong, bỏ hẳn mười ba phiền ưng-chuẩn bản dự thảo giao-ước về việc bãi sự làm việc ban đêm tại các lò bánh. Số phiếu phản đối chỉ có 15 phiếu.

Sau hội đồng bàn đến các tờ trình của tiểu-ban xét các khoản của M. Fontaine đại-biểu chánh-phủ (Pháp), khởi nghị. Các khoản ấy nói về việc làm việc một ngày tám giờ, về việc các hội liên hiệp thợ-thuyền, về các phương-pháp hòa giải, về việc giao-tế với nước Nga. Theo như lời M. Crawford, đại-biểu thợ thuyền (Nam-tỳ Phi-châu) bàn, các khoản ấy đều giao cho hội-đồng quản-đốc xem xét.

Sau M Fontaine đọc một bức thư của hội-lồng gởi cho Wilson phu-nhân, để tỏ lòng cảm tạ quan cố Thống-lĩnh đã khởi xướng lên hội Vạn-quốc và hội-đồng lao-động quốc-tế.

Ông tổng-trưởng hội-đồng, M. Branting cảm ơn ông quản-đốc cùng các viên-chức trong sở lao-động quốc-tế.

M. Aguero Berthancourt, đại biểu chánh-phủ (Cuba) thay lời các đại-biểu chánh-phủ cảm ơn và khen ngợi ông tổng-trưởng, xin đại hội đồng dựng lên để tỏ lòng kính mến chánh-phủ Thụy-sĩ. M. Mertens đại-biểu thợ-thuyền (Bỉ), và M. Carlier-Thomas đại-biểu chủ tuồi cũng biểu đồng tình với M.Aguero Berthancourt.

Ông phó giám-đốc Buther cũng cảm ơn ông tổng-trưởng hội-đồng, và tuyên bố rằng kỳ đại hội-đồng thứ sáu giải tán.

Nước Ý và nước Yougoslavie

M Mussolini và M. Kybal ký một bản giao ước hòa yếu.

Tại hạ nghị-viện nước Anh

Đảng bảo-thủ sẽ chất vấn chánh-phủ về cuộc hội nghị Anh Nga, và cái vấn-đề Ai-cập, đảng tự-do sẽ chất-vấn về cuộc hội-nghị ở Londres. Tại các nơi công-quán người ta nói rằng việc ngỏ-nhận của Anh Pháp thế là phân-giải xong.

Nước Đức với việc bồi thường

Hội-đồng quản-trị của đảng Thứ-dân ưng chuẩn một khoản nói rằng nếu Đồng-minh không rút quân ở hạt trú-binh về, không bãi việc thu quan thuế cùng các thứ thuế khác, thì không ưng thuận các khoản trong chương trình của giám-định ủy viên được. Báo *Daily télégraph* có nói: Người Đức ngỏ nhận các lời của ông Mac, Donald, nên chánh-phủ Đức lại gắng thêm lên.

Nước Anh với nước Pháp

Quan Macdonald hơi ho, nhưng ngài cũng đi Paris. Ngài có nói với các báo rằng ngài đến Paris là cốt đem lòng thành thực mà giảng giải cho hai nước hợp ý hẳn với nhau.

Con trai quan thống-lĩnh Coolidge tạ thế

Con trai quan thống-lĩnh Coolidge ngộ độc ốm nặng tạ thế.

Việc bảo-cử thống-lĩnh ở Hoa-kỳ

Các đại biểu của chánh-đảng dân chủ bỏ phiếu đến lần thứ 87 mà không chọn được người ứng-cử thống-lĩnh.

Nước Nga với nước Pháp

Phòng chánh-trị nước Nga ưng một khoản nói rằng lập giao-ước kinh-tế dài hạn với nước Pháp rất là nguy-hiểm. Nếu nước Pháp chưa công nhận cho chánh-phủ Nga, tại chưa nên điều-đình với nước Pháp việc gì cả. Nếu nước Nga chịu nhượng bộ để lập giao ước bí-mật, thì thật là tổn hại cho cái thanh thế của chánh phủ Nga. Vậy phải điều-đình cho chánh-phủ Pháp công nhận ngay cho chánh-phủ Nga.

MỘT VIỆC LẠ VỀ LOÀI LƯƠN

Bác-sĩ Johannes Schmidt người Đan-mạch vẫn gia công khảo nghiệm về cách sinh hoạt của loài lươn.

Lươn người ta bắt được ở sông, ngòi toàn là lươn cái cả, không khi nào bắt được lươn đực cùng trứng lươn.

Vậy thì lươn đực ở đâu? lươn cái đẻ trứng ở đâu? Bác-sĩ nói: Lươn cái đến thời đẻ trứng, thường bỏ các sông ngòi (Đây là nói ở Âu-châu), đi ngầm dưới đáy bể Đại tây-dương đến mãi khoảng ở vào giữa bể Sargasses và các đảo Bermudes. Đến đấy lươn cái mới gặp lươn đực mà để trứng, để trứng xong rồi thì chết. rứng nở thành ra thứ bọ gậy, bọ gậy ấy biến hình thành lươn con, lươn con lại lần lần đến các sông ngòi mà ở, rồi đến lúc lớn lại ra ngoài bể.

VIỆC BẦU CỬ THỐNG-LĨNH Ở HOA-KỲ

Ngày 5 juillet, đại hội-đồng của chánh đảng Dân-chủ bỏ phiếu đi, bỏ phiếu lại mãi đến quá nửa đêm chưa cử được thống-lĩnh. Mãi đến hồi một giờ sáng, bỏ phiếu xong lần thứ 65, tại đại hội-đồng hoãn. Cái số phiếu của các nhà ứng-cử thay đổi cũng nhiều, song không ai được hai phần ba số đồng-cộng. M. W. G. Mac Adoo vẫn được phiếu hơn cả. Lần bỏ phiếu thứ 4o thì ông được 5o6 phiếu là nhiều nhất, nhưng về sau số phiếu của ông giảm đi ít nhiều. Số phiếu của M. Smith hơn lên, nhưng không được qua cái số 33o. M. Halson (Indiana) được co 97 phiếu. Xưa nay chưa bao giờ phải bỏ phiếu nhiều lần như thế. Kể đến hôm nay tại cuộc hội-nghị của đảng Dân-chủ bỏ phiếu nhiều hơn trong cuộc hội-nghị ở Charleston về năm 1860 là bốn lần. Trong cuộc hội-nghị ấy, bỏ phiếu 57 lần không cử được ai, sau phải hoãn đến hai tháng sau lại họp ở Baltimore, bỏ phiếu lần thứ hai thì M. Stephen A. Douglas trúng-tuyển.

Ngày 4 Juillet tại cuộc hội nghị lại bỏ phiếu, cả trước lẫn sau cộng là 70 lần, nhưng cũng chưa ai được tới phần ba phiếu. Nhiều người bàn các cách cử âm chước cho khỏi phải bỏ phiếu nữa, nhưng các lĩnh-tụ không nghe. M. W. G. Mac Adoo vẫn được nhiều phiếu nhất, vào khoảng từ 415 đến 5o6 phiếu. M. Smith được 32) phiếu. M. John W. Davis trước được 129 phiếu, sau xuống 4o, rồi lại lên 6o. M. Ralston được 97 phiếu.

Cánh của M. Mac Adoo đã vận-động nhiều cách, nhưng không xong. Khi M. Mac Adoo được nhiều phiếu nhất, họ bàn bãi cái lệ bắt buộc phải có hai phần ba số phiếu tổng-cộng, và cứ ai được nhiều phiếu cả thì được. Nhưng đến lúc số phiếu của M. Mac Adoo giảm đi, thì họ không nói đến việc ấy nữa. Các đại-biểu tại hội-đồng một nhọc quá đến nỗi nhiều người bỏ về. Những đại-biểu ở các châu khác đến, trước tính lưu lại New-York có một tuần lễ, nay bỏ phiếu mãi không xong lấy làm ngại quá. Cứ theo như điều lệ của hội ấy thì phải được 7291 phiếu trong ba lần mới được trúng cử.

NHÀN ĐÀM

Lòng ái-quốc

— Nghe nói tiên-sinh chuyện vui lắm, xin cho để nghe một vài câu giải trí.

— Xin để đến khi khác, bây giờ tôi không sao nói được chuyện vui: *Người buồn chuyện có vui đâu bao giờ?*

Chẳng hay tiên-sinh buồn về việc chi, có thể cho để biết được nào chăng?

— Ố chao ôi! nhắc đến càng thêm đau đớn! này từ ngồi mà, lắng tai nghe bốn bề, liếc mắt ngó năm châu: Người ta thì văn-minh tràn về, mà mình thì hủ lậu muôn phần!

Than ôi! nước bốn nghìn năm, người hơn nhăm triệu!.....

— Quý-hóa thay tấm lòng ái-quốc của tiên-sinh!..... Ấy, tôi ưa tiên-sinh, canh sóc đĩa đêm qua nghe nói tiên-sinh *đại-thống* có phải không?

— Phải! Đại-thắng! Đại-thắng đến nỗi không còn một xu nhỏ ở trong nhà, chỉ còn trơ-trơ cẳm súng lục cho một phát vào thái-dương!

Nếu vậy hay! đồ-bác vạn tuế!

vạn tuế!

— Lại còn vạn tuế!

— Vâng, tôi ưa tiên-sinh, nếu không có đồ-bác làm cho tiên-sinh *tay trắng*, thì bao giờ tiên-sinh nảy ra một tấm lòng thương nòi thương giống!

Hì hì hì..... nước Việt-Nam ta còn đứng vững đến ngày nay cũng có nhờ về đồ-bác!

Sơn-phong

Một cuộc lãng-du

Đương khi cầm-tưởng bồi-hồi, thấy rừng danh bể lợi bát ngát mênh mông mà lo nỗi tài hèn không vượt khỏi, chợt tiếp được thư của bạn ngoài Cát hải gửi về, mở ra xem thì biết rằng bạn muốn mời ra nghỉ mát ngoài đó ít lâu. Cuối thư lại có mấy câu: « Rồi đây góc bể chân trời, đường sinh-nhai bức-bách phải đi xa thì cái thú đoàn-viên biết bao giờ lại có. Bởi vậy trước khi sắp phải cùng bạn đeo nặng cái gánh sầu ly biệt, chúng ta hãy cùng nhau đèn khuya chung bóng, trăng tròn sánh vai mà khi chén rượu khi cuộc cờ, khi xem hoa nở khi chờ trăng lên. Nếu một mai có nam bắc-xa xôi, đông tây cách trở, chúng ta cũng không phải phàn nàn rằng: « Chưa vui xum họp đã sầu chia phôi ». Đọc mấy câu đó lòng nào mà không ngậm ngùi cảm-động, dẫu cho nghĩa-vụ bó buộc, công việc ngổn ngang cũng phải bớt chút thì giờ mà qua chơi miền hải-địa.

Chiều hôm 7 juin tôi đáp tàu thủy từ Đáp-cầu xuống Haiphong. Trời quang mây tạnh, nước lặng gió êm, ngồi trong tàu nhìn k ấp bốn bên, trông non nước một màu xanh biếc, tàu vẫn chạy, mắt vẫn trông, các bức tranh của Tạo hóa cứ lần lượt mà phô bày ra trước mắt: Nào non cao chơm chởm, sương phủ bốn bề, nào đồng rộng mênh mông, lúa xanh một sắc, nào miền quanh hiu dưới chân đèo, nào nhà lợ thợ trên bãi cát, đều là những cảnh-tượng dễ khiến cho lòng người vẫn vơ mà như ngây như dại. Thật là:

Non nước nghìn trùng một sắc xanh,
Càng nhìn càng ngắm lại càng xinh.
Con tàu sinh sịch như khêu dạ,
Trận gió vo-vo khéo gợi tình.
Ngắm cảnh thêm tuôn chiều bắt-[ngát,
Trông trời những ngán nỗi lênh-
Xa-xôi ai có hay chăng tá, [đênh.
Tâm-sự nào ai tỏ với mình.

Tàu chạy suốt cả đêm, gần sáng nghe thấy tiếng hành-khách xôn xao rằng sắp tới Haiphong, bấy giờ mới trông ra thì: khói tuôn nghi ngất, đèn sáng rực trời, nhác nhìn cũng biết là một nơi phồn-hoa đô-hội lớn. Tuy vậy bấy giờ mới vào độ ai ba giờ sáng nên cảnh-tượng không lấy gì làm huyên-náo, Haiphong là một nơi hải-cảng lớn nhất xứ Bắc-kỳ: nào lâu-đài tráng-lệ, nào nhà cửa nguy-nga, nào máy-móc ồn ào, nào dân-cư đông đúc, trên bờ xe ngựa ầm ầm, dưới nước tàu bè san sát, cái vui cái đẹp tưởng không cần phải tả rõ mà mọi người cũng tự tưởng-tượng ra được.

Cả ngày hôm 8 juin ở Haiphong, nhưng vì trời nóng nực quá nên không muốn bước chân đi đến đâu. Vả lại hôm qua thức cả đêm, mắt mỏi đầu nặng, nên phải ngủ một lát cho tinh thần khỏi nhọc mệt. 6 giờ chiều lại ra tàu thủy.

Tàu trong bến ra, qua Sáu kho, Cửa-cống rồi rẽ theo một khúc sông nhỏ sang con sông lớn. Sông này thuộc sông Rừng tức là Bạch-đằng-giang vậy. Nói đến Bạch-đằng-giang thì tuổi-niên giật mình, vội vàng chạy ra boong tàu mà trông lên ngắm xuống. ngó trước nhìn sau, nhưng c l thấy non nước một màu xanh biếc, cỏ cây mấy khóm um tùm, phong cảnh không có chi là lạ mắt. Ôi! cũng non ấy, cũng nước này! Sao mấy chỗ ta vừa qua, ta không nhớ nào tác dạ, đến đây ta lại thổn thức trong lòng là tại sao? Há chẳng phải vì tấm lòng kính-phục tôn-sùng những vị anh-hùng cứu quốc kia là vua Ngô-vương-Quyền và đức Trần-hưng Đạo đã bao phen gươm đào tung-hoành, vì nghĩa-vụ, vì quốc-gia mà chẳng ngại mưa sa gió táp, quyết một lòng sắt đá trừ khử lũ giặc tàu, mong giữ lấy nền độc-lập, cuộc hòa-bình cho tổ quốc. Nay vật đổi sao rời, giang-sơn tuy khác, nhưng truyện cũ còn ghi, dấu xưa vẫn đó. Trông khoảng trời cao, ngẫm làn nước rộng mà tưởng tượng như cái uy-linh của hai bậc đại anh-hùng còn phảng phất đâu đây.

Đương khi vẫn vơ nghĩ ngợi, bỗng nghe tiếng tàu sắp-lê. hỏi ra thì đã đến tỉnh Quảng-yên. Bấy giờ giờ đồng hồ ra xem thì đã hơn 11 giờ rưỡi đêm. Trời tối đen như mực, trừ mấy ngọn đèn dầu lấp la tấp lánh, còn cửa nhà phố xá trên bờ trông không được rõ. Huyện Cát hải thuộc tỉnh Quảng-yên cho nên từ Quảng-yên ra Cát-hải tàu phải chạy non một giờ nữa thôi.

Đến Cát-hải tàu đỗ tận ngoài xa chứ không ghé vào bến, phải đợi đò ra rồi mới xuống, đến nhà người bạn thì vừa đúng 12 giờ rưỡi đêm. Bấy lâu khao khát, giờ mới thỏa lòng, cảm truyện hàn-huyên thâu đêm không hết, sáng hôm sau tôi dậy thật sớm, cái tinh hiếu-kỳ của tôi không cầm hãm được, nên tôi muốn rõ xem phong-cảnh nơi huyện-lị. Bạn tôi lại phải bận việc dạy học, nên tôi được tự do một mình mà lang thang khắp chỗ.

Huyện Cát-hải ở trên một cái bãi cát, xung quanh nước non bọc kín, cây cỏ xanh rì, phía bắc có một con đường nhỏ chạy thẳng lên làng Đồn-lương và làng Hòa-by. Trong huyện-lị chỉ có dinh quan huyện và sở

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Thương-chính là lợp ngói, còn thì toàn nhà lá phên tre, trông cảnh tượng thật là buồn rút.

Nghĩ mình bấy lâu sinh trưởng ở đô thị-thành huyên náo; bụi xe dẫn ngựa, nhức óc đinh tai, nay qua chỗ hải-lâm mà ngẩm bầu trời man mác, mà nghe tiếng sóng ỳ ầm, bất giác sinh ra luyến-cảnh mà lấy làm đẹp mắt vui tai. Nhân xúc cảnh nên thơ:

Con tạo khen thay khéo hữu-tình,
Độn lương cảnh ấy ngẫm thêm xinh.
Rập-rìu gió thoảng cây nhơ phất,
Lơ lửng thuyền câu sóng rập rềnh.
Một dãy non xanh bao bọc kín,
Mấy làn nước bạc nhấp-nhô quanh.
Dừng chân ta ngẫm: trời non nước,
Thơ cỗ giêm câu đọc một mình.

Dương-đình-Tây

Cuộc thi thơ

Của Ngô-tai-Quyền nữ-sĩ

MMDCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Để nghiệp ngày xưa có phải không ?
Nùng, Nhị treo in cùng nhật-nguyệt,
Á, Âu thay đổi vẫn nho phong.
Gây nền giáo-dục từ Lê, Lý.
Nảy hạt văn-minh giống Lạc Hồng,
Trải mấy nắng mưa hương khói tỏa,
Còn non còn nước vẫn còn sàng.

MMDCX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tích cũ đời vua Lý Thánh-tông.
Tượng thánh gươm thần còn đó đó,
Bảng vàng bia đá vẫn trong trong.
Vẻ rồng rực rỡ nền Nam-Việt,
Chuông báo vang lừng cõi Á-đông.
Khai-hóa ngày thêm ơn Bảo-hộ,
Nghìn muôn năm cũng phải tôn sùng.

Trần-văn-Kỳ, Haiphong

MMDCXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu xem ra cảnh lạ lùng.
Đá vẫn chắc gan cùng giếp bảng,
Tường còn mở mặt với non sông.
Bánh xe hoàn triết dùng sông Nhị,
Ngọn bút xuân thu vẽ nước Hồng.
Hương khói thơm tho còn mãi mãi,
Văn-minh ai đó biết hay không ?

Nguyễn-văn-Thuần, Ninh-bình

MMDCXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Kia điện sinh tri thánh tổ chung.
Vua Lý lòng thành xây miếu tế,
Đức Lê sau trị đỗi kinh đông.
Cung tường đạo thống lan sông Nhị
Đài các văn-chương rợp núi Nùng.
Trải mấy xuân thu hương khói đượm
Làng nho trung-hiếu một niềm trông

MMDCXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu thành vì vua Lý khởi công.
Đàn Hạnh xuân thu hương xạ ngát,
Thành Đào Nùng Nhị dấu thiêng [chung.
Bia ghi khoa giáp vang danh tỉnh,
Giám dạy nhiều tài vẻ Lạc-Hồng.
Á vũ Âu phong thêm cảnh sắc,
Càng ngày càng sáng nếp nho phong

MMDCXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thành miếu hiền bi rực rỡ trong,
Thù Tử huyền ca vang bến Nhị,
Xuân thu lễ nức non Nùng,
Sĩ vương nơi rày lời kim mộc,
Hồng thị theo đòi tiếng khánh cung.
Trải Lý, Trần, Lê nay chẳng khác,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

MMDCXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Cốn ấy rừng nho có phải không ?
Toánh miếu ngày nga xem dấy kính
Thành vua đường bệ dẫn còn phong
Kơi dòng Âu Á lan sông Nhị,
Mở giống rồng tiên khắp họ Hồng.
Ngọn đuốc văn-minh soi sáng lắm.
Địa linh nhân kiệt đạ còn mong.

Nguyễn-văn-Linh, Ninh-bình

MMDCXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đỗ chói trời nam một bóng hồng.
Thành quách ba triều ghi dấu cũ.
Cung tường chín bậc phụng thờ chung
Trống chuông đạo đức lừng Âu Mỹ.
Nhang khói văn-chương ngát Nhị Nùng
Từ Lý Thánh-tôn gây dựng trước,
Cột đường thì lẽ vững non sông.

MMDCXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trời khéo xui ra kẻ sách mà hỏng.
Tới cửa thánh biển lòng kính mến,
Soi gương thì lẽ dạ tôn sùng.
Hoặc con cháu gái vua Hùng trước,
Hay cụ em thân mụ Điểm cùng.
Cũng bậc áo xiêm trong học mới,
Mà còn biết đến đạo nho-phong.

Lã-xuân-Mai
Làng Yên-bình, Ninh-bình

MMDCXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Phong cảnh hữu nhiên dấu đỉnh chung
Vũ-trụ miếu đền còn vững chãi.
Tứ Thù trăng nước vẫn trong xanh.
Nghìn thu giáo hóa vang trời Bắc,
Muôn kiếp văn chương nức bể Đông
Gặp hội văn minh càng tấn tới,
Trỏ tài nữ tử chí anh hùng.

Lê-đức-Ngoan

MMDCXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Ngoảnh lại mà xem biết mấy đông
Bia đá bảng vàng bao xiết kể,
Lục bào hoa hốt nói không cùng.
Đã nhiều vương nghiệp kinh đô cũ,
Lại có nho tôn miếu vũ sùng.
Trời mở thừa châu trong cõi Việt,
Loa thành tuy hiểm cũng như không

Lê-đức-Địch

MMDCXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Hóa khắp đôi nơi một miếu chung.
Dường cột Thái ninh dừng bốn cõi.
Tăng ngày Khải-định sáng đôi vòng
Con nghề thờ khói mây sông Tứ.
Xe học chơi hoa cỏ núi Nùng.
Ai gởi lời sang Đông-lỗ nhỉ,
Cõi Âu cũng mến hóa Chu Ung.

Vũ-đình-Tính
Làng Đại-đề, Nam-định

MMDCXXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải Lý, Trần, Lê kỷ niệm chung,
Cây tám trăm năm nên mối lớn,
Bia bao thế-kỷ tạc nho phong
Nắng nung không cạn nghiên sông
Gió dữ khôn lay bút núi Nùng [N ì,
Dẫu gặp phong trào đương buổi mới
Mà na Pháp-Việt vẫn tôn sùng.

Nguyễn-huy-Bổng
Service Hydraulique, Hanoi

MMDCXXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Trải mấy tang tương đạo cả ẳng cùng
Sỏ nhựa trở trơ Nùng giờ hợi,
Tam quan thâm thẩm Nội gương trong
Bảng vàng bia đá còn ghi tạc,
Bể học non xanh chẳng ngại ngùng.
Nhớ tự Lý, trần khơi đạo mạch,
Cung tường dấu cũ lấy riêu phong,

Đào-văn-Bình
Làng Thượng-phúc, Hà-đông

MMDCXXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Khí hóa xây vần đạo hóa đồng.
Cửa Khổng tráng treo Nùng chiếc [bóng.
Nguồn Thù nước chảy Nhị đôi dòng
Lòng quỳ phải buổi thu-đương nạt,
Ngỗ hạnh nào khi hóa-vũ nồng,
Thế giáo ta nay nhờ quốc-văn,
Cung tường còn đấy vẫn văn-phong

Trịnh-văn-Vén
Làng Thượng phúc, Hà-đông

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 28 độ
15 giờ 31 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ năm 10 Juillet 1924
S. Rufine

Âm-lịch

Mồng 9 tháng sáu năm Giáp-tí
Ngày Canh dần
Hành Mộc Sao Dốc Trực Nguy
Kỵ : Tế-tự
Nghi : Kết-hôn, Hội-hiếu, Thương-hiếu, An sáng, Khai-thị, An-táng.

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.		9 $ 40
— nhì	—	9 00
— ba.	—	8 20
Thóc.	—	5 50
Bắp ngô	—	5 00

Giá bạc. - Kể từ ngày 9 Juillet 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 10 $ 05

Tàu sang Pháp. Tàu *Jérusalem* mang thư sang Pháp, trừ những thư từ và đồ có khai giá không kể, đến ngày chủ-nhật 13 juillet hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane, Saigon và sang Pháp.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyển xe lửa 20 giờ 7 phút tối 12 juillet.

Hội-đồng chính-phủ thường-trực — Chừng ngày 16 hay 17 tháng này sẽ có kỳ Hội-đồng chính-phủ thường-trực họp mấy ngày trước khi quan Toàn-quyền về Saigon.

Lễ tứ tuần. — Về dịp lễ tứ tuần tháng chín ta này, các Nam-quan ở Bắc-kỳ nghe đâu đã cử quan Thượng Bắc-ninh đến ngày đó vào Kinh để dâng các phẩm-nghi.

Tại phủ Toàn-quyền. — Sáng hôm nay quan Toàn quyền có mở tiệc mừng quan đại-úy Pelletier d'Oisy. Ngày 14 juillet này, ngài lại mở một bữa tiệc sáng tại qui phủ để mừng hội Dân-quốc kỷ-niệm.

Quan thiếu-tá Jeanbrau đã về — M. Jeanbrau, chánh tòa chính-trị phủ Toàn-quyền đi Quảng-đông đã về Hanoi ngày hôm nay.

Các nữ học-sinh Pháp đi du-lịch vòng quanh thế-giới. Trong một số báo trước bản quán đã đăng cái tin một bọn nữ học-sinh Pháp nay mai sẽ đi du-lịch khắp hoàn cầu, nay lại được tin điện xác rằng cuộc du-lịch ấy do nhà báo *Journal* và hội *Ligue maritime et Coloniale* tổ-chức thì trong tháng chín tây này sẽ khởi hành. Số nữ học-sinh cả thảy là 12 cô, đến ngày 18 septembre này thì cùng với một bà đốc sẽ xuống tàu *Angers* khởi hành và ngày 15 octobre thì tới Saigon. Các cô định dùng 42 ngày để đi quan sát xứ Đông-dương rồi lại xuống tàu *Compiegne* đi nơi khác.

THI BẰNG SƠ-HỌC

Tôi có lời cảm ơn ông Nguyễn-huy Nương đã đăng báo mách cho con tôi thi bằng sơ-học muốn bổ sức nên ăn cao tốt ở hiệu **QUẾ-LÂM**, *số 42, phố Phúc-kiến, Hanoi, là một hiệu chuyên bán sâm quế thục cao gia dụng và các thứ hoàn tán thuốc gia truyền ; tôi theo lời ông mua cho cháu ăn thì quả thấy lại sức, nhớ trí đã thi đỗ, rất cảm ơn ông.*

NGUYỄN-VĂN-SĨ lai-cảo

Muốn bán một khu đất thực đẹp, dùng để mở hàng buôn bán thực tốt, ở ngay giữa góc đường Rollandes và đường Henri-Rivière.

Hỏi tại : M. NAZ
Hôtel de France, Hanoi 3872

Hội Tây năm nay. — Trong chương trình ngày hội 14 juillet này lại thấy có cuộc diễn binh mà trước kia đã có tin rằng sẽ đi rồi. Binh-bao ngày hôm qua có hỏi tại sở quan Binh cho biết cuộc diễn binh năm nay có hay không, thì xem ra cũng chưa lấy gì làm nhất định. Nếu có thì trong buổi ấy, quan Thống-soái sẽ gắn Bắc-đẩu bội tinh hạng năm (Chevalier de la Légion d'Honneur) cho viên đội máy bay Bessin đã cùng với quan Đại-úy Pellet er d'Oisy bay từ Paris đến Tokyo vừa rồi và hiện đang ở Hanoi.

Còn cuộc đánh cờ người thì sẽ mở tại chỗ đất chợ hàng Da cũ và kéo toàn các á đào trong thành-phố cả. Nghe nói á nào đẹp nhất sẽ có giải thưởng riêng.

Về việc bắt thẻ căn cước. — Hết cái nỗi thuế sưu, nay lại đến cái nỗi thẻ căn cước. Cái thẻ này người mình phần nhiều vẫn chưa hiểu là cái gì, vì đặt ra cũng chưa được bao lâu. Bởi vậy mà đó rày, những người đường trong ra Bắc và những người Bắc vào đường trong bị bắt về cái nỗi không thẻ căn cước nhiều lắm, chẳng những đàn ông mà thôi đến cả đàn bà xưa nay không biết căn cước là cái gì cũng phải bắt từng lễ lượt nhất là ở các tỉnh giáp giới Bắc-kỳ với Trung-kỳ là Nam-định, Ninh-bình và Thanh-hóa. Mới hôm nào đây các viên phóng-sự của bản báo ở mấy tỉnh ấy và nhất là Thanh-hóa có báo rằng số người bị bắt nhiều lắm.

Chắc là mới đây, ở trên có lệnh sức khám thẻ căn cước cho nghiêm nhặt, vì thế mà những người thừa hành được lệnh, cứ thấy hành khách đi xe hỏa ở phía Trung-kỳ ra Bắc hoặc ở Bắc vào trong mà không có thẻ căn cước là bắt liền.

Cái lệ ấy tuy có đã lâu thật, nhưng thực ra thì xưa nay chưa thi hành nghiêm lắm bao giờ, nhất là những người Bắc vào Trung Nam-kỳ hoặc người Trung Nam-kỳ ra Bắc mà đi đường bộ thì không bị đòi hỏi lôi thôi gì cả, chỉ ở đường thủy thì cảnh-sát mới bắt riết mà thôi.

Nguyên là trước kia nói trong cõi Đông-pháp, người xứ nọ sang xứ kia phải có giấy thông-hành mới được, nhưng vì việc lĩnh giấy thông hành ấy có nhiều điều bất tiện lắm, nhất là phải chờ đợi lôi thôi và chẳng có lẽ người trong một nước đi chỗ này đến chỗ khác mà lại cũng phải lấy giấy thông-hành ngoài quốc, cho nên ngày 9 Novembre 1918, quan Toàn-quyền Sarraut cũng vì cái chỉ công bằng và đại lượng nên mới ký nghị-định đặt ra thứ thẻ căn-cước này.

Bất cứ đàn ông hay đàn bà từ 18 tuổi trở lên, muốn đi xứ nọ, sang xứ kia như ở Trung kỳ ra Bắc-kỳ hay Bắc-kỳ đi Nam-kỳ hoặc Cao-miên. Ai-lao thì không cần phải giấy thông hành nữa, chỉ phải lấy một cái thẻ căn-cước mà thôi.

Thẻ căn-cước giá có năm hào và chỉ lấy một lần mà dùng được mãi mãi.

Trong xứ Bắc-kỳ, ai muốn lĩnh thẻ căn-cước thì phải do lý-trưởng hay trưởng-phố đưa đến sở Mật-thám ; tỉnh nào không có sở Mật thám thì do các tòa Sứ hay các tòa Đại-lý phát. Những người muốn lĩnh thẻ căn-cước lấy phải đem theo hai tấm ảnh to 2 phân tây mà chụp nghiêng mặt.

Thiết tưởng bây giờ muốn đỡ việc bắt bớ nói trên kia thì Chính-phủ nên công bố lần một lần nữa, ở các tỉnh thì sức cho các phủ huyện, tổng lí, và nhất là những tỉnh giáp giới Trung Bắc Nam-kỳ cho nhân-dân rõ đã, trong hạn bao nhiêu lâu rồi hãy bắt, và đối với đàn-bà thì nên dung thứ hơn một chút, như những người đàn bà buôn bán ở hai tỉnh Ninh-bình, Thanh-hóa tỉnh nọ sang tỉnh kia thì xưa nay vẫn quen lệ đi lại tự do chẳng ai biết thẻ căn-cước là cái gì bao giờ. Vậy trước khi thi-hành các thể-lệ trong nghị-định về thẻ căn cước ấy thì xin Chính-phủ châm chế thế nào cho thỏa thuận hơn khỏi phải cái nỗi bắt bớ như độ nay thì nhân dân được nhờ ơn lắm.

Hội chợ Hanoi

Các gian hàng hàng bắt đầu **cho thuê** từ 1er Juillet 1924.

COURS DE MUSIQUE, solfège, violon, 2 heures par semaine, 5 $ 00 par mois.

S'adresser : **M. COCHOT**
53, Bd Armand-Rousseau 3873

Trường Bảo-hộ. Quan đốc trường Bảo-hộ bá cáo rằng vì nay đương trù tính việc chiếm đồn lại cho vụ khai trường này thì các đơn xin vào học các lớp Sơ-học không thể xét trước ngày 15 août 1924 được.

Mấy trận mưa vừa rồi. — Vì trận mưa tối hôm kia mà con đường từ Lạng-sơn về Hà-nội hư hỏng rất nhiều, có chỗ nước ngập lên trên đường sắt hàng 16, 17 phân tây cho nên mấy chuyến xe-lửa về đều bị chậm cả. Đêm hôm qua lại mưa nữa thì chắc đường lại bị ngập nhiều thêm nữa. Các ruộng dương mới cấy ở vùng Lạng-sơn vừa bị ngập lại vừa bị dòng nước chảy xiết, nên hư hại cũng nhiều, còn các sông như Kỳ-cùng, sông Thương, sông Cầu, sông Đuống, cả đến sông Hồng-hà nước đều lên mạnh. Chẳng biết dân ta năm nay có tránh khỏi cái nạn hồng-thủy được không.

NGƯỜI BIỂN-LẬN

(L'AVARE)

Hài-kịch của MOLIÈRE tiên-sinh soạn ra
NGUYỄN-VĂN-VĨNH dịch

Hội Ái-hữu của Tân-cựu học-sanh tràng Cao-đẳng đã diễn tại nhà hát lớn Hanoi, ngày 18 Janvier 1924

In chữ Pháp và chữ Quốc-ngữ hai lối văn song nhau

Giá mỗi quyển. . . . . 0 $ 50
Tiền cước gởi đi các tỉnh, mỗi quyển. . . . . 0 . 11

CÓ BÁN TẠI BẢN-QUÁN

Trực xuất cảnh-ngoại Một người Ấn-độ là Mohamed Siman và hai vợ chồng người Nhật-bản là Nao Kancko và Kanoko Kokutano bị trục xuất ra khỏi địa-hạt Đông-dương và Quảng-châu-loan.

Sở Cầm hàng Đậu sắp làm lại. Sở Cầm hàng Đậu nay mai sẽ giở ra làm lại và mua thêm cả cái hàng cà-phê Daupin cũ ở đầu hàng Giấy để mở cho rộng. Số tiền chi-phí ước độ vài vạn đồng.

Cái gậy cảnh sát. — Sở Cẩm vừa ra lệnh cho các cảnh-sát rằng chỉ khi nào đứng canh ở giữa các ngã tư thì cái gậy ngắn mới được cầm ở tay là để ra hiệu cho người đi coán và các xe cộ biết mà dừng lại, còn khi đi đường thì cái gậy ấy phải buộc vào một bên thắt lưng.

Cần dùng một người bếp thực giỏi biết nấu bếp tây, và phải có giấy chứng-chỉ tốt (bon certificat) — Hỏi tại M. Janvier à l'Ecole des Enfants métis, Rue Delorme, Hanoi.

A MUỐN LẮP THÊM BÓNG ĐÈN THẮP TRONG NGÀY 14 JUILLET

Công ty Điện khí Đông pháp có nói để các nhà mua điện biết rằng số đèn của các công sở lấy để thắp trong ngày 14 Juillet này được đã nhiều lắm, vậy nhà nào muốn lấy thêm đèn điện, mà nói sớm ngày 10 Juillet 1924 thì công ty chung thể cho được ít sức mạnh của công ty có giờ hạn.

Muốn lấy thêm bao nhiêu đèn nói rõ rõ.

Muốn bán các đồ dạc : tủ sách, bàn ghế bày buồng ăn, buồng khách, tủ sắt « Verstaen » văn văn.

Hỏi tại số 34, đường Henri Rivière, Hanoi.

Ngạch học-chính. — Các viên trợ-giáo phụ-tá có tên sau này, đều được thăng trợ-giáo tập-sự, kể từ ngày 1er juillet 1924 trở đi.

MM. Nguyễn-văn-Chân, Vũ-ngọc-Chiêu, Nguyễn-văn-Duyệt, Phạm-văn-Kai, Lê-biển-Ngu, Ng-văn Phùng, Nguyễn-cư-Quang, Mai-v-Quý, Đinh-gia-Quyền, Trần-hữu-Tiếp, Phạm-xuân-Tụng, Đặng-Thảo, Nguyễn-xuân-Úc.

Ngạch thừa-phái. — M. Ng-xuân-Trạch, thừa phái hạng tư tại huyện Yên-phong, tỉnh Bắc-ninh, nay đổi đi huyện Lang-tài cũng tỉnh ấy thay M. Phạm-nguyên-Phụng đổi đi nơi khác.

M. Đỗ-văn-Phúc, thừa-phái hạng năm tại huyện Gia-bình tỉnh Bắc-ninh nay đổi đi huyện Yên-phong và kiêm cả chức lục-sự tại tòa án đệ nhất cấp thay M. Ng-xuân-Trạch đổi đi nơi khác.

M. Ng-đạt-Dai, thừa-phái hạng năm tại huyện Gia-bình nay kiêm cả chức lục-sự tại tòa án đệ nhất cấp huyện ấy thay M. Đỗ-quang-Du.

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE

Cần-cáo

CHỚP BÓNG MÙA HÈ. — Bắt đầu từ ngày 15 Juin giờ đi cho đến hết vụ hè thì nhà chớp bóng PALACE đóng cửa không chớp bóng tối, chỉ chớp mỗi tuần lễ có hai buổi ban ngày thứ năm và chủ-nhật mà thôi. còn những buổi tối thì chớp trước cửa Café Métropole.

TẠI RẠP PALACE
Mỗi tuần lễ 2 buổi ban ngày
THỨ NĂM VÀ CHỦ-NHẬT
Mỗi lần chớp mỗi chương-trình khác nhau

Giá vào xem vẫn như cũ

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói.	0p.06
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói.	0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu.	0 . 20

Hội Uẩn-hoa. — Bản quán nhận được bài sau này nhờ đăng báo :

Đúng như ngày tháng đã định ở trong tờ đạt thì trưa ngày 29 tháng juin vừa rồi đã có ngót 50 hội-viên đến dự đại hội-đồng tại nhà hội quán hội Trí trị phố hàng Quạt. Đúng giờ các hội-viên tề tựu đông đủ cả rồi thì ông nguyên hội-trưởng Ng-tiến-Kim khai hội-đồng đọc tờ trình về những công việc trong mấy năm vừa qua. Đoạn rồi bàu ban trị-sự mới. Ban trị-sự mới nhận việc rồi thì hội-đồng bàn sửa lại bản điều-lệ cũ và định lập cuộc bình văn, mở phòng đọc sách tại nhà hội phố G^i Bichot số 19, mỗi đến sáu giờ chiều hội-đồng mới giải tán.

Hội Uẩn-hoa lai cảo

Thuyên chuyển trong ngạch công-chính « ban Hòa-xa ». — M. Đinh-ngọc-Ấm, thư-ký hạng năm sếp ga Bắc-ninh bị khiển trách ghi vào lý-lịch vì có lỗi nặng trong khi làm việc và nay phải đổi đi ga Lạng-giai.

M. Ng-văn-Soạn, thư-ký hạng sáu sếp ga Cầu-giỏ nay đổi đi Bắc-ninh, thay M. Đinh-ngọc-Ấm. M. Ng văn-Lan, thư-ký hạng sáu sếp ga Lạng-giai nay đổi đi Cầu-giỏ thay M. Ng-văn-Soạn.

M. Đặng-đình-Nhân, thư-ký tập sự tại ga Lạng-sơn nay đổi về Hanoi để thay Ng-hữu-Văn thư-ký hạng nhất sắp xin hồi hưu.

M. Doãn-văn-Tính, tham-tá hạng năm tại ga Hanoi nay tạm lên Lạng-sơn để coi sóc công việc trong khi ông kiểm sát tây đi vắng.

HỎI CÁC NHÀ LÀM BÁNH, nên mua Carbonate ammoniaque.
CÁC NHÀ THỢ GIẶT, nên mua Chlorure de chaux.

HIỆN CÓ BÁN TẠI :

NHÀ BA CHUÔNG
(Hiệu Bác-chê MONTÈS)
HANOI

Khiển trách. — M. Ng-văn-Viên, thư-ký hạng sáu tại ga Hanoi bị khiển trách ghi vào lý-lịch và phải đình hoãn việc tăng lương bổng trong một năm, vì đã có lỗi nặng trong khi làm việc.

Xe thổ tả. Số xe thổ tả đổi tuỵ, sở Cảnh-sát bắt được ngày hôm qua là 39 cái.

VIỆC BẮC-KỲ

HẢI DƯƠNG

Thuế thân và thuế môn bài. — Số ngoại phụ có tiền được thêm vào các khoản thuế chính ngạch tại thành-phố Hải-dương trong năm 1924 thì như sau nhất định như sau này :

Thuế thân người Âu tây	10 phần trăm bản xứ
Thuế thân người Trung-hoa	— ngoại quốc —
Thuế môn-bài của người Âu tây người Trung-hoa và người bản xứ	—

Vết tích hoang-thai không mất được. — Ở một làng thuộc huyện Vĩnh-bảo (Hải-dương) người ta thấy một người con gái chửa hoang, khi đẻ con thì làm cho nó chết đi, lúc sắp sửa chôn nó thì người ta bắt được.

Thầy-thuốc có lệnh quan tòa về khám thì thấy đứa bé con trai đẻ đã tháng, dài rộng đẹp đẽ, không có tật bệnh gì, chắc không phải là một sự chết tự-nhiên vậy, khám trong mồm nó thì thấy đất nhét đầy mồm đến tận cuống họng. Người đàn-bà kia đã nhét đất vào mồm đứa bé để làm nó chết ngạt phải không ? Án-mạng này còn đương xử ở tòa án.

(*Xem tràng thứ ba, cột thứ hai*).

Tin nước lên xuống

Trên sông Hồng-hà

	8 Juillet hồi 6 giờ	15 giờ	9 Juillet hồi 6 giờ
Lao-kay	81.10	»	81.40
Yên-bày	30.37	»	30.62
Việt-trì	14.26	»	14.74
Hanoi	9.71	»	10.14
Vạn-yên	11.00	»	13.05
Hòa-bình	7.52	»	7.80
Tuyên-quang	10.70	»	»
Phú-đoan	23.67	»	24.23
Phú Yên-bình	1.88	»	2.40

Trên sông Thái-bình

	8 Juillet hồi 6 giờ	9 Juillet hồi 6 giờ
Thái-nguyên	24.35	23 00
Lẫm	3.50	4.50
Phả lạng thương	3.68	4.35
Đáp-cầu	4.14	4.71
Phả-lại	3.33	3.70

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt có kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá.......... **11 $ 50**
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
3609

BÁN NHÀ VÀ ĐẤT

Bán cái nhà số 70, phố hàng Đ ếu, giá bán 3.200 bạ, ai muốn mua, xin cứ ta xem tự do, khi thuận, xin gửi thơ về ông **Ngô-nhật- hằng, phố Chân-cầu, Hà-nam,** *lên lam giấy bán*

Bán thửa đất 450 thư c trăng-31 thước, khoát 15 có thể chia lam 3 phần, giá nhất-định 10 đồng 1 thước. Bên chợ hàng Gia ngang cổng nhà tư đạo Tin-lành. Ai muốn mua cả hay 1, 2 phần, xin cũng gửi thơ về Hà-nam, như trên nay 3866

金泰正號
獅子名茶

Thưa các ngài,

Chúng tôi mở ra lại Haiphong, Hanoi, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý-hóa chiếu-cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm.

Nay bản chủ-nhân tựa lòng quý-hóa mà hết sức kê-cứu về các thứ trè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mua về thử, so-sánh thì đủ rõ la các hiệu khác còn kém xa.

KIM-THÁI

HAIPHONG : Số nhà 140, Phố Khách, Telephone 272.

HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Telephone 480.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Ông Montès nhượng hiệu Bào-chế cửa ông cho ông Domart, bào-chế sinh-viên hạng nhất về cao-đẳng học đường Paris đã một năm nay. Ông Domart tự trông coi lấy việc chế thuốc, và thuốc chế bao giờ cũng rất cẩn-thận, như vẽ thế mà hiệu bào chế ấy rất có tiếng.

Thuốc gửi đi xa cũng rất chóng. Ai muốn hỏi giá, hay hỏi điều gì cũng trả lời ngay.

THỤY-ANH (THÁI-BÌNH)

Cướp. — Hồi 12 giờ đêm hôm 28 rạng 29 tháng 5 ta vừa rồi, nhà ông Phạm-quang-Khiết, tú-tài quán làng Nghĩa-chỉ huyện Thụy-anh, và Mão-Thôn ở làng ấy đều bị quân kẻ cướp chia đảng vào cướp phá tồn hại nhiều. Sự-chủ đều có trông thấy mặt mấy đứa người làng mà người ở làng lân cận, xưa nay vốn là những tên kẻ cướp hung tợn.

Dân vùng này khổ về nỗi cướp lắm. Việc này cùng một lúc mà chúng vào cướp phá hai nhà như thế thì còn làm ăn sao được ? Việc này đã có manh mối vì có trông thấy mặt mấy đứa vào cướp. Vậy mong quan trên tra xét ra được, thì sự cướp phá họa may có bớt đi, dân sự mới được yên ổn mà làm ăn.

Người bị mất cướp lai cảo

LẠNG-SƠN

Tin đường sá. — Vì những trận mưa lớn vừa rồi, con đường thuộc địa số 1 ở Lạng-nac đi Lạng-sơn bị hỏng.

Con đường đi Tiêm ở km. 20 đường Lạng-sơn — Lộc-bình đã sửa lại xong.

TUYÊN QUANG

Tin đường sá. — Nước các sông trong tỉnh Tuyên quang đương lên to. Nay nước đã vào đến tỉnh lị. Đường ô-tô đi vì thế mà phải đình-đốn lại. Con đường đi Phủ đoan bị đứt.

CAO BẰNG

Tin đường sá. — Vì nước sông Kỳ-cùng lên mạnh, nên bến đò Ban-cay, ở km 62 đường thuộc-địa số 4 thuộc đường Lạng sơn — Cao-bằng, xe cộ không đi lại được.

SƠN-LA

Đồ ăn khem khổ. Tỉnh ta độ này trời cứ mưa luôn cả ngày cả đêm, nên gạo không có mà ăn, vì rằng chợ mới mở có một cái cầu, quán xá chưa có, chỉ có bọn hàng xén cả thôi, cho nên rau gạo cứ mua ở giữa đường, không đủ mang vào chợ bán, còn thịt lợn họ mổ bán từ 3, 4 giờ đêm, những người đi sớm còn mua được mà ăn, những người đi trưa thì hết, có muốn mua con gà con vịt ăn thì phải ra tận Bản mới mua được.

Mong rằng quan trên sẽ mở một nhà sát-sinh để khám thịt, và khuyên những người Thổ ở trong làng có những thổ-sản gì nên đem ra chợ mà bán, thì hay lắm.

Nguyễn-kim-Toản lai cảo.

VẠN-YÊN

Thoát khỏi miệng hùm. — Hôm 27 tháng juin mới đây, hồi 12 giờ đêm, có một người con gái độ 17, 18 tuổi, người Mường ở xóm Bản-cha, xã Tường-phù, châu Phù-yên, (Sơn-la); nằm ngủ ở ngoài hè trên nhà gác. Người con gái ấy nằm giữa, có hai người nằm hai bên ; đương khi giấc-mộng mơ-màng, bỗng có con cọp ở đâu trèo thang ngay lên vồ lấy chị ta kéo xuống, thế mà hai người kia vẫn ngủ im không biết ! May nhờ được người bố ngủ ở trong nhà nghe tiếng huỳnh-huych và thấy con kêu, vội vàng vác gậy ra thì cọp bỏ mặc chị ta nằm trơ rồi chạy mất. Người con gái ấy xem ra chỉ bị thương xoàng thôi.

Hà-văn-Chiến lai cảo.

VIỆC KINH-ĐÔ

Lời châu-phê giao cứu mấy cái đơn yêu-giá — Nội-các thừa phụng giao-xuất 13 cái đơn yêu giá và khâm phụng châu-phê :

Gần đây bệnh-thể tù g-nhiễu mà dân-sự yêu-giá, đơn tấu-phiến rất nhiều, gắng mà xem đã biết rõ các lý-do vì mình còn mệt không có thể nghĩ xử được hết, cũng không lẽ bỏ qua. Vậy chuẩn cho đem mấy bản tấu-phiến giao viện cơ-mật phát giao cho bản-bạt gia-tâm cứu nghĩ dân, cốt được bình-tình phục-ý, sao cho thỏa-đáng, chớ không được làm lấy rồi và ức hiếp lẽ gì, bị chúng nó kêu lại thì phải trọng nghĩ. Cứu xong phúc lại cho trẫm biết, sẽ chuẩn cho tuân-hành.

Vậy cho lục ra để tuân theo. Khâm thử

Hội-đồng thập-sư tại cuộc tràng-kỳ chùa Từ-hiếu Việc hội tràng-kỳ chùa Từ-hiếu mà trong báo đã đăng hai kỳ nay thì nay bộ Lễ đã tuân phụng châu-điểm và đã thương qua tòa Khâm-sứ duyệt y, vậy thì đã nhất định đến ngày rằm tháng sáu mở hội ấy. Hiện nay ông Ng-tuệ-Minh, trú-trì chùa Từ hiếu đã viết thiếp mời những ông cao-tăng ở chư-sơn để tổ chức thành một hội-đồng thập-sư để khảo sát và chứng giám về việc tràng-kỳ ấy.

Hội-đồng ấy sẽ có 10 ông danh-sách và chức-dịch như sau này : ông Ng hữu-Vĩnh tăng-cang chùa Diệu-đế làm chức Truyền-giới

Ông Ng-văn-Luân, tăng-cang chùa Thiên-mụ làm chức Kiết-ma.

Ông Đinh-v-Lực, trú-trì chùa Diệu-đế làm chức Giáo-thọ. — Ông Nguyễn-da-Khanh, trú-trì chùa Báo-quốc làm chức Tôn chứng đệ nhất. — Ông Viên-Thành (công-tôn) Âu-chủ chùa Ba la làm chức Tôn chứng thứ nhì Ông Đặng-văn-Đính, trú-trì chùa Thiên-mụ làm tôn-chứng thứ ba, còn bốn ông tôn-chứng nữa là : Phúc-Hậu, tự trưởng chùa Linh-quang, ông Đỗ-giác-Viên, tự trưởng chùa Hồng-khê, ông Hoàng-Nguyện tự-trưởng chùa Viên thông và ông Lê tú-Từ tự-trưởng chùa Chúc-thánh tỉnh Quảng-nam. Ấy là đủ mười ông cao-tăng làm hội-đồng ấy.

Trong 10 thầy ấy mà có một thầy người Hoàng-phái là Viên-Thành, Thượng-nhơn. Thượng-nhơn vốn là một thầy Thủ-sa-di (tức là người đậu đầu ở trong hội tràng-kỳ) nay chọn làm chức tôn-chứng thế là người Hoàng-phái cũng có dự một phần trong cuộc khảo sát tràng-kỳ này.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Việc người chủ xe hơi và tên sốp-phơ mất tích. — Việc này bản báo đã nói trong số ngày 25 Juin rồi, cái nghi-án đó mãi đến nay mới hò tìm ra mối.

Mới đây có một tên chăn trâu gặp tại rừng ở Xuyên-mộc, chỗ gặp đây cách mé lộ 190 thước, hai cái sọ người ta nằm dựa đống áo, nó kinh hồn mới lật đật chạy ra mà nói cho tên lục-lộ đang nhổ cỏ ngoài đường hay. Tên lục-lộ liền theo tên mục-đồng vào chỗ ấy mà coi, thấy việc đã quả nhiên, ắt có người bị giết chết bỏ đó, mới báo với hương-bức làng. làng mới báo tới quan. Quan Biện-lý và quan thầy thuốc lập tức lên xe đến chỗ ấy thì lượm được 2 cái sọ người ta, một cái lớn của Lê-công-Sanh, tức bảy Khai tức là chủ xe, một cái nhỏ của sốp-phơ Lê-văn-Sỏi, xét ra thì có lẽ cả hai người đều bị quân côn-đồ đánh gẫy răng trước khi tận sát. Lượm được 2 cái xương chả vai, và 2 cái xương ống tay hay là ống chân chi đó.

Vợ bảy Khai nói rằng lúc bảy Khai ra đi thì bận một cái áo thung vải trắng, một cái áo paletot xanh, nút đen, còn tên Sỏi là sốp-phơ thì mặc áo paletot vàng, tra nút ngà, chân mang đôi guốc.

Nay cũng gặp tại chỗn này hai cái áo paletot và đôi guốc nói trên đây, lại trong áo paletot vàng có giấy hình của tên sốp-phơ và tên họ cậu ta đủ hết. Có lượm được một cái bót phơ, vợ bảy Khai nhìn quyết là của chồng nàng, trong đó không có giấy tờ chi, duy có một cắc bạc, một đồng điếu và một cây lông nhím

Những sọ người và xương tay chân thì sạch sẽ trắng nõn giống như kẻ chết lâu năm, ngày nay lấy cốt lên vậy. Lượm các món ấy dồn lại một bao đem lên xe quây quả trở về để làm đồ tang mà dò cho ra đứa hung-thủ.

Tại châu-thành Ba-rịa mà đến Xuyên-mộc, cách xa 24 ngàn thước, hai bên rừng bụ, vắng vẻ bóng người, cọp hùm thú dữ nghinh ngang, nên có lẽ quân côn-đồ đem hai người ấy vào chốn rừng xanh mà hạ sát. Giết bỏ, cũng tưởng chẳng ai hay, cọp beo mới ra gậm sạch thịt xương, chỉ còn sót có mấy cái xương với hai cái sọ. Oan hồn vấn vít, khiến trẻ mục-đồng gặp mà tri hô, nay việc sống, thác đã hẳn rồi, quan trên chỉ còn có một mối truy tầm kẻ hung-thủ.

Nhức đầu, đau mình, sổ mũi nóng lạnh, chứng thời THUỐC
CITRASPIRINE
LINH-NGHIỆM BẰNG HAI THUỐC ASPIRINE
Làm cách nào ... uống khỏi đều bắt tiền như thuốc viên, thuốc tiêu. Uống khỏi uống nước
Mỗi hộp hai ... (2 fr 50). Nhà thuốc ...

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MẠI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ
Giữa phố hàng Gai số 83

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thơ đến hỏi bản-quán, chỉ cho biết mất số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quản hy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên văn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

CẢI LƯƠNG HÝ KỊCH

Đến tối thứ sáu 11 tháng bảy tây này mời quý khách lại xem diễn tích hát cải-lương.

NGHĨA-NỮ TẦM PHU

Sự tích người đàn-bà có nghĩa đi tìm chồng bị mưu gian uống thuốc độc chết, nhờ có cây cỏ làm chứng, quan xử ra được án.

Tích hát này, có nhiều chỗ rất là thảm-thiết, tưởng ai xem cũng phải cảm-động đến chảy nước mắt. Lại có nhiều chỗ bông lơn rất buồn cười.

Những giọng hát cải lương kể tam như sau này :

Bình-bản — Tứ-đại-oán — Ngâm thơ — Hát bông lơn — Ca lý : Hành-vân — Lưu-thủy — Cổ bản, vân vân ..

Xin lấy vé sớm từ tối thứ năm.

Tối thứ tư 9 Juillet 1924

TỨ HẢI CẦU HOÀNG

Khôn tường tạo vật đa đoan,
Hữu tài hữu tốt thế gian chi thường
Khen thay thông ngõ tỏ đường,
Giai nhân tài-tử một trường vinh hoa.

Tối thứ năm 10 Juillet 1924

CỬU MỸ ĐOẠT PHU

(Tích thứ tư)

Hồi thứ 7 thứ 8

Má hồng nhiều nỗi truân chuyên,
Mừng ai sống sót gặp thuyền ngư gia.
Hữu tình ta lại gặp ta.
Đừng nên vội trách trời xa trời gần.

Vở hát « MỘT TRẬN CƯỜI » bán tại Sán-nhiên-đài và nhà in Mạc-đình-Tư cùng các cửa hàng sách, giá 2 hào một quyển.

Ông P. Em. VALETTE

Giám định kế toán

7, Boulevard Armand Rousseau

(Số 7, phố Lò-đúc)

HÀ-NỘI

Có thể giúp quý khách soạn điều lệ các hội buôn, soạn hợp đồng, thu xếp công việc, giữ gìn cho khỏi phá sản, thu tiền nợ, đặt sổ sách, biên sổ sách, mua hiệu buôn, hoặc bán hiệu buôn, nói tóm lại có thể giúp đỡ quý-khách trong những lúc khó khăn.

Nên đến thăm ông ấy.
Hoặc viết thư đến cũng được.
Giá tiền ông ấy tính phải chăng.

Rượu bồ-đào:

« TONIQUE TONKINOIS »

Có tờ chứng-chỉ **ban khen** của **HOÀNG-THƯỢNG**

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng :

Chiếu nay đại dược phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui dược phòng chủ-ông để tỏ thanh-giá.

Khâm thử.

啓定三年五月初七日內閣奉
硃批炤得河內大藥房費盤庫鑑
有製補酒經試御用頗作允當
嘉獎著錄批示寄貴藥房主翁
以表聲價欽此
內閣恭錄

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chế được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

Số 81

Ngũ mỹ Tái-sinh-duyên

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Hoa-hữu-linh nói :

— Hôm qua tôi cùng xá-thân nói đến sự tiên-sinh đi lại khó-nhọc thì xá-thân có nói rằng phòng-ốc bỏ không cũng nhiều, sao tiên-sinh không mời sư-mẫu vào cùng ở, chỉ hiềm về một nỗi cung-cấp không được phong-hậu, xin tiên-sinh cũng tha-thứ cho. Chẳng hay hôm qua tiên-sinh về nhà, đã bàn với sư-mẫu quyết định thế nào chưa ? để tôi nói lại cho xá-thân được biết.

Lâm-húc nói :

— Đại-huynh có lòng tử-tế mà nói giúp cho, tôi thật lấy làm cảm ơn. Tôi cũng đã bàn với nhạc-phụ và nội-nhân tôi, vậy để hôm nào tốt ngày, tôi xin dọn đến.

Hoa-hữu-linh mở lịch ra xem, rồi nói

— Ngày mai chính là một ngày rất tốt !

Lâm-húc nói :

— Vâng ! xin để ngày mai !

Hoa hữu-linh nói :

— Nếu vậy để tôi bảo gia-đình quét dọn một nơi phòng-ốc cho được sạch-sẽ.

Nói xong, tức khắc đứng dậy ra thuật chuyện cho *Thẩm-nghĩa phương* nghe. *Thẩm-nghĩa-phương* nghe nói, mừng-rỡ xiết bao, liền gọi gia-đinh mà truyền bảo rằng :

Bay vào bẩm với *Lâm* tiên-sinh, xem ngài định ở phòng nào thì quét dọn cho sạch sẽ

Lâm-húc thấy gia-đinh vào bẩm, liền đứng dậy chọn một cái phòng để trỏ cho chúng quét dọn. Hồi lâu, *Thẩm-nghĩa-phương* và *Hoa-hữu-linh* cùng sang thư-phòng. *Lâm-húc* đứng dậy nghênh-tiếp và cảm-tạ.

Thẩm-nghĩa-phương nói :

— Tôi vẫn muốn mời sư-mẫu đến đây đã lâu, nhưng chưa dám bẩm với tiên-sinh. Hôm qua thấy *Hoa* đại-huynh nói chuyện, thật hợp ý tôi, chỉ hiềm một nỗi cung cấp không được phong-hậu, dám xin tiên-sinh tha lỗi.

Lâm-húc nói :

— Người dạy quá lời, có đâu chúng tôi dám thế !

Thẩm-nghĩa-phương truyền bảo người nhà đi khuân dọn đồ-đạc và trần-thiết những bàn ghế, vân vân. Chuyện trò hồi lâu, rồi lại cáo từ lui ra cả.

Buổi chiều hôm ấy, *Lâm-húc* về thuật chuyện cho nàng *Huệ-lan* nghe và bảo rằng :

— Hôm nay đã quét sạch một cái phòng rồi, sáng mai chúng ta sẽ dọn vào ở.

Sáng hôm sau, nàng *Huệ-lan* thu-xếp đồ-đạc, đã thấy hai tên gia-đinh trong *Thẩm* tướng-phủ bước vào mà bẩm rằng :

— Dám bẩm *Lâm* tiên-sinh ! Chúng tôi vâng mệnh thái-phu-nhân, đem kiệu đến để đón sư-mẫu vào ở trong phủ.

Bấy giờ người cửa đã thấy có một chiếc kiệu, *Lâm-húc* vào bảo nàng *Huệ-lan*. Nàng *Huệ-lan* cáo-từ thân-phụ rồi ra lên kiệu đi *Lâm-húc* cũng vội-vàng cáo-từ nhạc-phụ để xin vào *Thẩm* tướng-phủ.

Khi kiệu nàng *Huệ-lan* đi đến cửa phủ, *Thẩm-nghĩa-phương* và *Hoa-hữu-linh* đã đứng đón ở nhà khách để xem mặt. Người nhà đưa nàng đi thẳng vào chốn hoa-viên. Bấy giờ *Lâm húc* chưa đến, nàng đành phải ngồi đấy để đợi.

Hồi lâu, *Lâm-húc* lật-đật tới nơi, mồ-hôi tầm-tã. *Thẩm-nghĩa-phương* và *Hoa-hữu-linh* ra đón, mừng mừng rỡ rỡ, cùng nhau vào chốn hoa-viên. Nàng *Huệ lan* ngồi ở trong phòng, trông thấy *Lâm-húc* cùng đi với hai người, biết là chủ-nhân và *Hoa-hữu-linh* đó.

Lâm-húc nói :

— Hiền-thê ra chào chủ ông và *Hoa* đại-huynh đi !

Thẩm nghĩa-phương và *Hoa-hữu-linh* đồng-thanh mà rằng :

— Xin cúi chào sư mẫu !

Nói xong, đều chắp tay vái. Nàng *Huệ-lan* cũng đứng ở bên cửa phòng mà chào đáp lại. *Thẩm-nghĩa-phương* và *Hoa hữu-linh* cáo-từ lui ra, truyền bảo người nhà sửa-soạn cơm rượu để đem vào trong phòng mời tiên-sinh và sư-mẫu.

Thấm-thoắn lại hơn một tháng nữa, *Lâm-húc* chẳng dời đi đâu bước nào. *Thẩm-nghĩa-phương* suốt ngày cứ nghĩ quanh nghĩ quẩn, không biết dùng mưu kế chi.

Hoa-hữu-linh bảo *Thẩm-nghĩa-phương* rằng :

— Công-tử cứ yên lòng ! Tôi sẽ có kế !

Hoa-hữu-linh đi vào thư-phòng, *Lâm-húc* đứng dậy mời ngồi. Hai bên chuyện-trò mấy câu, rồi *Hoa-hữu linh* nói :

— À ! Tôi quên không nói để tiên-sinh biết. Hôm trước tôi đi qua nhà lệnh-nhạc, không trông thấy treo chiêu-bài mà cửa lại đóng, tôi rất lấy làm nghi, mới gõ cửa gọi thì thấy lệnh-nhạc ra mở cửa, mà người đang bị bệnh. Tôi hỏi thăm thì lệnh-nhạc nói là bị bệnh nặng lắm, lại có dặn tôi nói để gọi tiên-sinh về

Lâm-húc giật mình kinh ngạc mà rằng :

— Ô hay ! Sao lại có việc lạ-lùng như thế mà tôi không biết !

Lâm-húc vội-vàng chạy vào trong phòng nói chuyện cho nàng *Huệ-lan* biết. Nàng *Huệ-lan* nghe nói thân-phụ bị bệnh, liền bưng mặt khóc òa lên mà rằng :

Mau mau đi thuê chiếc kiệu cho tôi về thăm thân-phụ !

Lâm-húc nói :

— Hiền-thê chớ nóng-nảy ! Để tôi về trước xem sao, rồi sau hiền-thê hãy về sau, cũng chưa lấy chi làm chậm !

Nàng *Huệ-lan* nói :

— Nếu vậy thì phu quân đi mau, xem sự-thể ra làm sao.

Lâm húc vội vàng đứng dậy đi ngay. *Hoa-hữu-linh* thấy *Lâm-húc* đi khỏi rồi, tức-khắc vào báo với *Thẩm-nghĩa-phương*. *Thẩm-nghĩa-phương* thắng bộ áo mới, đi sang thư-phòng, thấy có hai đứa trẻ đang ngồi đọc sách.

Thẩm-nghĩa phương bảo rằng :

— Hôm nay thầy đồ đi vắng thì cho hai ngươi nghỉ học.

Hai đứa trẻ nghe nói cho nghỉ học, tức thì cất sách rồi bỏ đi chơi. Bấy giờ nàng *Huệ-lan* đang cầm cái khăn tay chùi mắt, sụt-sùi thương-khóc. Nghĩ thầm : Không biết thân-phụ ta vì cớ chi mà thành bệnh.

Thẩm-nghĩa-phương rón-rén đi đến bên cạnh, rồi nắm chặt lấy. Nàng giật mình ngảnh lại, thấy *Thẩm-nghĩa-phương*, liền nổi giận mà bảo rằng :

— Muốn tốt thì buông tôi ra !

Thẩm-nghĩa-phương nói :

Tôi vì mỹ-nhân mà tốn-phí bao nhiêu tâm-cơ, khi nào tôi lại chịu buông !

Nàng *Huệ-lan* nghe nói, lại càng nổi giận mà rằng :

— Loài cẩu-trệ này, sao mày lại dám giở thói trêu hoa ghẹo nguyệt ! muốn tốt thì buông tay ra !

Thẩm-nghĩa-phương cứ nhí-nhoẻn cười. Nàng *Huệ-lan* không thể làm thế nào cho được, mới kêu rầm lên. *Thẩm nghĩa-phương* lại cười mà bảo rằng :

Nhà ta đây kín cổng cao tường như thế này, mỹ-nhân định kêu ai bây giờ ! Giả-sử gia-đinh nghe tiếng, tất chúng cũng không dám nói. Thôi thì mỹ-nhân nên nghe tôi.

Nàng *Huệ-lan* nghĩ thầm : Đứa gian ác này khó lòng mà bảo cho nó nghe, âu là ta phải dụng kế ! Nàng mới giả-cách tươi cười mà rằng :

— Sao lại sỗ-sàng như thế, hãy cứ buông tay ra, rồi tôi sẽ bảo.

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

NHÀ BÀ-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ giới nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghíp.

Mắc bệnh ghíp, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghíp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

Agents d'Annonces en Europe :

L. MAYENCE & Cie

9, Rue Tronchet, PARIS

19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

TAM-TÌNH-Y-QUAN

Phố Mã-may, số 91 — Hanoi.

TAM-TÌNH-Y-TỒN

Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh

Ai có bệnh nên biết kiêu « TAM TÌNH Y QUAN » phố Mã-may, số nhà 91.

Hiệu tôi có thầy thuốc người-lý-bản cẩu biết đích dụng đáng, hoàn tân cho đơn chế luyện tinh tế, chữa đủ các bệnh, dầu bệnh nặng, kinh lâu chữa khỏi được nhiều. Xa nói viết thư về kể bệnh, biên-kiên gửi thuốc xuống ngay, theo cách « tinh hóa giao ngân » nghĩa công quả không tiếu, xin thuốc cứng cho.

Còn các thứ thuốc đặc-biệt rất thần-hiệu ai uống cũng khỏi :

Các chứng cảm sốt ho, sốt rét, đau bụng, nhức đầu, thổ tả, không có bà-bột, mà cần, thời nhiệt hiệu nghiệm, nắn tinh, bà-bột vang dương, đều sạch thông lạnh, thịt xương đau mỏi, ngày cấp mỗi hộp 1 p.00.

Bạch trực, dương mai, ba cam, trĩ lậu, mỗi hộp 1 p 00, ống thụt 0 p.50, thuốc thụt 0 p.50.

Giản đồng mông tinh, di tinh, lậu tinh, bạch trọc, mỗi hộp 3 p.00, cứ hàm 5 p 00.

Đau bụng, đau tức, kinh niên ho lao, đờm nguyễn, bất thực, phù thũng cổ trướng, mỗi hộp 1 p 00, một hàm 5 p. 00.

Bảng bà kinh nguyệt bất điều, huyết hư, huyết đau, khí hư, bạch đới, hoặc kinh thấy ra nhiều sinh đau bụng, rức đầu, đau xương, không đẻ, hoặc có đẻ không nuôi, mỗi hộp 1 p 00, một hàm 5 p 00.

Bảng huyết, tỳ nguyệt, tiên nguyệt mỗi phương 0 p 30.

Trẻ con sốt ho, kinh đờm truyền tả ly, cam tích mục, đau mắt mắng mông, lở nhỏ 0 p.20, ly nhỏ 1 p.00.

TAM-TÌNH-Y-QUÁN

Phố Mã-may, số 91 — Hanoi

TAM-TÌNH-Y-TỒN

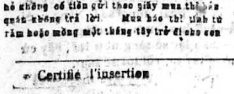
Phố hàng Giầu, số 35 — Namdinh.

THUỐC LẬU SANTAL MONAL

Sự nóng buốt ở bệnh lậu thường hay làm cho đau đớn ở trong đường tiểu-tiện, bàng quang, quả thận, rồi làm cho sinh mọc lên ở các cơ-quan ấy nữa. Vậy thì thực là khó chữa cái bệnh nóng buốt mà đã lỡ làm nhiễm vào các cơ quan ấy, song dùng thuốc *Santal Monal* thì thực là dễ khỏi, vì thuốc này điều-trị ở trong, khi uống vào thì làm lẫn với nước tiểu mà thành ra xanh và rửa rày những vật bẩn đã sinh ra bởi sự nóng buốt.

Khi mới bắt đầu có mủ mà dùng ngay thuốc *Santal Monal* thì hết đau đớn, bớt sưng, hết buốt, và không còn tăng bệnh lên được nữa. Phải nên biết rằng vì sự nóng buốt thường hay sinh ra đau ngược-hành, bàng quang, quả-thận, và chuyển sang các cơ quan khác mà có thể sinh ra bệnh nặng được. Thực như vậy, cái sự nóng buốt ấy lại còn chuyển sang chân-huyết, lẫn sang qua thận mà xoa lại nhàn lên đến tâm can tỳ phế được nữa.

Vậy thì khi mới bắt đầu có mủ phải nên cần mà chữa ngay bằng thuốc *Santal Monal*, như thế mới có thể khỏi hẳn được, mà không hại gì đến sức khỏe cả, và mới có thể cạnh tranh với đời được.

Ở các hàng bào-chế to đều có bán cả.

2056

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được báo biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các hiệt qui ông nào mua thì gửi tiền cho bổ không có tiền gửi theo giấy mua thì bổn quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mùng một tháng tây trở đi cho con

LỤC-TỈNH TÂN-VĂN NHỰT-BÁO

(Xuất-bản mỗi ngày 8.500 tờ)

6 trương

GIÁ BÁN BÁO :

Một năm	12$00
Sáu tháng	6.50
Ba tháng	3.50

Báo-quán ở tại đường Catinat, số 157, Saigon (Cochinchine).

Tôn-chỉ của tờ báo là để truyền-bá tư-tưởng văn-minh của Pháp-quốc, luận về kinh-tế lý-tài, báo tin lạ xảy ra trong Đông-Pháp, mỗi kỳ đều có tiểu-thuyết. Mua báo xin gởi mandat cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA, chủ-nhơn thâu nhận.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

CÁC BỆNH SAU NÀY :

1. Bệnh ngoài da ; nhọt đầu danh.
2. Đau xương.
3. Tảo lâu ngày.
4. Đau phát-huyết-quản.

Đều trị bằng thuốc :

ROB DÉPURATIF MONTÈS

PHÀM

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.

Thường làm hạng chè chỉ các độ đầu xuân thì uống được, để lâu thì nhạt nhẽo. Trần lá hạng chè giá lá cho nên giữ giữ thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào cũng ngon thơm. Vậy quí khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản - hiệu tại Hanoï, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU

số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khách Haiphong
số 78, phố hàng Trống Namdinh

Kính cáo

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết xấu.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy-yếu, thân-thể mỏi-mệt, gầy-còm, hay vì kém huyết sinh ra rào phổi làm cho hay ho vặt, uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết MÁU BÒ

Đồng thời, Những bịnh như là : XANH-XAO, ÔM-GẦY, ĐAU LƯNG mà gặp cùng trị TIN-THẦN thì Thầy-thuốc đều chữa bằng le

NUCLOCITHOL.

Thuốc này HIỆU LẮM, trừ bịnh đâu mà lại trừ tiệt cốt bịnh.

Thuốc **NUCLOCITHOL** làm sanh sản **MÁU-HUYẾT** và củng-cát **GÂN-CỐT**.

Thường người ta dùng nó khi đau mới giới đặng cho mau lành mạnh, mà nhứt là trừ những bịnh kể trên đây.

Cách dùng : sáu hoàn một ngày.

Thuốc bán tại tiệm ông GUILBAUD.

Thầy bào chế thuốc nhứt hạng tại TOURS (France).

Tiệm tại Hanoï : Tiệm thuốc của ông **Ed. CHASSAGNE**

BỊNH LIỆT KHÍ

Cách trị lành mạnh bằng thuốc huờn

GINATIUM SYNOUSINE

Nhà thuốc nào cũng có

HÀNG CHÁNH ở Paris, rue de Grenelle, 46

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ĐỒNG-HỒ BÁO THỨC

Giá bán 3$00 cả cước

Bảo hành máy chạy 3 năm

Bán tại hiệu : **LY SENG BAO**, 42, Phố hàng Bồ, Hanoi

2055

Đèn cây thấp dầu tây

Mỏ đèn hạng 14 linh, thân cột bằng agathine, có tán, chân vuông bằng kim-khí đúc mạ kền, tu-bi có vẽ.

Bán chiêu hàng : **50** fr.

Hiệu GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

BOITE POSTALE N° 40

Ann. Tél. : MAGARÉUNIS — TÉLÉPHONE N° 126

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ

酒補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*

Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*

HANOI (Bắc-kỳ)

chế ra

Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con

每晚午各喫每各喫沒喉醒飲精

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**

51, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi

2057

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn thận nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ cường rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gan yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước hai bữa ăn chính.

Giá bán : 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, Hanoi

MỚI SANG NHIỀU

Chục xe — Năm bon — Vòng hành

Vải sơ-cuống lợp mui — Cao-su bơm và Cao-su đặc, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu

SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS

SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1 200.000 FRANCS

7, Boulevard Bobillot, Hanoi

ƯU'U CỦA ÔNG CÓ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TANG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

Thuốc này hay lắm đã nổi tiếng trong thiên hạ đâu đâu cũng biết không có thuốc nào hay bằng. Thuốc Quina Laroche là thuốc hay hơn hết làm cho bổ sức lại, bổ tang phủ, trị bịnh rét làm cho ăn tiêu, thuốc đó lấy làm hay và thế gian ai không đến quên đặng.

Ai ai đông nó cũng đặng, những là người tinh con cháng đau bà hay là con nít. Thuốc đó trị bịnh sau này : tỉnh hư huyết yếu đuối, huyết suy, bổ sức lại các bịnh làm cho con người yếu đuối, bị trời lam, ho cảm mạo rét ngực, rét ban sau trời trăng, trốc trở trong ti vị các bịnh đó đều dùng chắc tay thuốc Quina Laroche đặng.

Con nít tuyệt suy và con gái lớc đang tớn cùng đờn bà bổ khi tảo sanh sản, cũng như mấy bịnh bổ nước dậy đều nên uống thuốc Quina Laroche.

Những người nào ở nơi hay có thấp nới cũng nhằng nên quên dùng thuốc đó.

Các bịnh kể trên đây thuốc đó trị tấy làm mau và chắc. Chẳng những bịnh nó trở bất mà thôi con lại nghỉ sau trong mình mạnh khỏe, lại thêm sức lực, ăn uống ngon cơ chừng và chóng ra giảm bớt thuốc đó đặng : Muốn ngọc thạch cho Thiên-thần chế ra (Liqueio de fuefo) lời tạc ngữ của người Tàu cho những thứ thuốc trị bịnh hay hơn hết thảy không thuốc nào bằng.

Từ khi chúng ta bán thuốc Quina Laroche thì chúng ta có đặng cả vạng giấy chứng và cho cám ơn của mấy người bịnh và cả vạng giấy của các quan trong ý khác nòng lòng ta.

Bởi vì thuốc nước Quina Laroche là một cho thuốc hay tại cho người tam bội thập.

CÁCH DÙNG

Bổn Quina Laroche phải uống cứ một ly tới ba ly có bữa. Cho chắc chừng trọn một ngày trong hai bữa ăn. Cho nước tự bịnh rét thì mỗi một khác đồng bổ nông một ly, nông 8 ly nước cứ rét 2 giờ cuối, thế ấy ly chót uống trước cơ cơn giờ.

Thuốc Quina Laroche chừng thì công không phi nước mà khi trời nắng mưa thì pha nước vô mà cũng cho rõ khác.

COMAR VÀ CÔNG-TI

ng chầy lâu thuốc hạng nhứt tại Paris.